

Til Stortingets Energi- og miljøkomite

Oslo 20. desember 2021

Innspill – Prop. 44 L (2021–2022) Midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutgifter (strømstønadsløven)

Samfunnsbedriftene energi er arbeidsgiver og interesseorganisasjon for over 160 selskap i hele verdikjeden for energi, herunder over halvparten av landets nettselskap. Våre medlemmer motiveres av sitt samfunnsansvar og ønsker å bidra i den situasjonen vi er midt inne i.

Stønadsordningen som foreslås ivaretar brorparten av de målene Samfunnsbedriftene tidligere har argumentert for, og vi ser positivt på ordningen som sådan. Vi må likevel bemerke at den politiske prosessen ved behandlingen ikke er heldig i det vi ser at et langsiktig arbeid knyttet til ny nettleie blandes inn som forhandlingskort for å få strømstønadsløven vedtatt.

Ordningen er til en viss grad målrettet og bør ivareta alle ønsker om å motivere til fortsatt strømsparing. Forslaget er utformet slik at de aller fleste kundene fortsatt må dekke det meste av regningen selv.

Samfunnsbedriftene ser at dette er en regulatorisk endring som haster. Derfor er det heller ikke en ordinær høringsprosess og vi har i liten grad hatt anledning til å gi innspill. Når vi likevel gjør dette her er det da primært for at våre synspunkter skal tas hensyn til i etterfølgende og framtidige prosesser.

Husholdningene må få trygghet

Det har vært debatt om både basispris, andel som gis som kompensasjon og taket for ordningen. Samfunnsbedriftene mener det aller viktigste er at husholdningene med umiddelbar virkning, får trygghet for at staten stiller opp når vi er i en helt ekstraordinær situasjon.

Samfunnsbedriftene vil samtidig argumentere for at dette ikke bare bør være en kortsiktig ordning - norske husholdninger fortjener også en langsiktig sikringsordning i et uoversiktlig energilandskap. Men detaljene i den langsiktige ordningen har ikke umiddelbar hast. Erfaringen i vinter bør ligge til grunn i det videre arbeidet med framtidens ordning.

Hovedpunktene i sikringsordningen:

- Sikringsordningen gjelder for husholdninger.
- Ordningen gjelder for strømforbruk i perioden desember - mars.
- Staten skal ta 55 prosent av regninga for det overskytende når kilowattprisen overstiger 70 øre, med utgangspunkt i gjennomsnittlig spotpris (uveid områdepris) for måneden. Staten dekker også mva for overskytende pris.
- Ordningen har et tak på 5000 kWh pr måned.
- Ordningen administreres av nettselskapene og støtten trekkes fra i den fakturaen som sendes kunden. Selskapene får refundert tilsvarende beløp fra staten.
- Fjernvarmekunder skal i praksis få tilsvarende ordning. Kundene vil i støtteperioden kun bli fakturert den prisen strømkundene får som nettokostnad.

[Skriv her]

Dette er punkter som er relativt greie å håndtere. Tidspresset gjør det imidlertid unødvendig hektisk for både nettselskap, systemleverandører og myndigheter og få dette operativt før nyttår. Det er således beklagelig at ikke forslaget ble fremmet tidligere i høst.

Utfordringer videre

Det er i tillegg en rekke punkter hvor den praktiske håndteringen ikke er avklart. Det gjelder blant annet:

- Håndtering av borettslag, sameier og aksjeleiligheter med fellesmålt strøm og fjernvarme
- Boliger i blandet kundeforhold privat/næring, eksempelvis landbruk

Det er viktig at dette kommer på plass snarest mulig. Enten som avklaringer innen den foreslåtte ordningen, eller som et tillegg til denne.

Samfunnsbedriftene vil også bemerke at det enkelte forhold rundt fastprisavtaler som er problematiske med den foreslåtte ordningen. Det er en utbredt oppfatning at avtaler med en pris lavere enn 70 øre ikke burde være berettiget til å få stønad. Vi er klar over at det ikke finnes en enkel måte å sortere ut disse kundene, men det er et forhold som bør vurderes både nå og i en framtidig ordning.

I et framtidig marked med relativt høye priser og stadig sannsynlighet for at stønadsordningen trer inn, vil det være vanskelig å operere med fastprisavtaler på nivåer over terskelen for stønad. En slik inngripen i markedet er uheldig og kan gi utilsiktede virkninger.

I et marked med et nylig innført klart skille mellom nettselskapene og kraftomsetningsselskapene kan det framstå som merkelig at det er nettselskapene som skal håndtere stønadsordningen. For kunden vil det ikke være åpenbart hvem de skal kontakte for å få svar på spørsmål om ordningen. Kunden opplever samtidig at det er stor usikkerhet om hvordan nettleien skal beregnes framover. De fleste har gjennomfakturering og fått beskjed om å kontakte kraftomsetter for alle vanlige spørsmål. Hvem de nå skal kontakte er langt fra åpenbart og det er grunn til å se nærmere på hvordan vi skal legge til rette for best mulig kundeservice framover.

Oppsummering

Sammen med øvrige tiltak som er enten vedtatt eller foreslått bidrar den nye strømstøndsloven til at de aller fleste husholdninger får en betydelig reduksjon i både kostnader og bekymringer rundt høye strømpriser i vinter.

Dette er viktig og bra, og Samfunnsbedriftene energi støtter den foreslåtte strømstøndsloven.

Parallelt med det kortsiktige arbeidet bør myndighetene også gi signaler om at det skal en langsiktig sikringsordning på plass, og at arbeidet med denne starter umiddelbart.

Med vennlig hilsen

Cecilie Bjelland
Direktør Energi

[Skriv her]